

MAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

EL riskihindamise läbipaistvus ja jätkusuutlikkus

Piret Priisalu
nõunik
toiduohutuse osakond

- Komisjoni algatuse tagamaad ja eesmärgid
- Eesti seisukohtade ettepanekud
- Eelnõu menetlusprotsess

Komisjoni algatus EL toiduahela riskihindamise läbipaistvuse ja jätkusuutlikkuse teemal

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

toidutarneahela ELi tasandi riskihindamise läbipaistvuse ja kestlikkuse kohta ning millega **muudetakse määrust (EÜ) nr 178/2002 (üldiste toidualaste õigusnormide kohta),**

direktiivi 2001/18/EÜ (geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta), määrust (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta), määrust (EÜ) nr 1831/2003 (söödalisandite kohta), määrust (EÜ) nr 2065/2003 (suitsutuspreparaatide kohta), määrust (EÜ) nr 1935/2004 (toiduga kokkupuutuvate materjalide kohta), määrust (EÜ) nr 1331/2008 (toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtse menetluse kohta), määrust (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendite kohta) ja määrust (EL) 2015/2283 (uuendoidu kohta)

Eelnõu ettepaneku alus

- üldiste toidualaste õigusnormide toimivuse kontrolli tulemused
- Euroopa Komisjoni võetud kohustus teatises vastuseks Euroopa kodanikualgatusele „Keelustada glüfosaat ning kaitsta inimesi ja keskkonda toksiliste pestitsiidide eest“

EL Toiduseadus

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 178/2002,
28. jaanuar 2002,
millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa
Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused

- üldised toidualased õigusnormid
- toidualased õigusnormid peavad põhinema riskianalüüsil (teaduspõhisus)
- riski hindamine põhineb kättesaadavatel teaduslikel tõenditel ning see tehakse sõltumatul, erapooletul ja läbipaistval viisil
- loodi Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)- sõltumatu riskihindamisasutus

Üldiste toidualaste õigusnormide toimivuse kontrolli tähelepanekud

- Riskianalüüsi läbipaistvust tajutakse problemaatiliseks, sh. taotluste hindamise kontekstis

EFSA on seotud rangete konfidentsiaalsusnõuetega ja tulenevalt õigusaktidest tugineb riskide hindamisel ennekõike tööstuse andmetele. Üldsus tajub seda läbipaistvuse ja sõltumatuse puudusena, mis viib üldisele negatiivsele suhtumisele EFSA teaduslike hinnangute osas

- EFSA jätkusuutlikkus vajab kindlustamist

EFSA mudel sõltub LRdest kõrgetasemelise teadusekspertiisi kaasamise võimekusest

- Riskikommunikatsiooni efektiivsus ei ole alati olnud piisavalt tõhus

Eelnõu ettepaneku eesmärgid

- 1) tõhustada läbipaistvuseeskirju ja muuta need selgemaks, eriti seoses riskihindamist toetavate teadusuuringutega;
- 2) tõhustada EFSA poolt riskihindamiseks kasutatavate uuringute usaldusväärsuse, objektiivsuse ja sõltumatuse tagatise, eriti loataotluste raames;
- 3) parandada juhtimist, suurendada liikmesriikide kaasatust ning kõrvaldada piirangud, mis mõjutavad EFSA teadusvõimekust pikas perspektiivis, võttes arvesse ka seotud finants- ja eelarveaspekte;
- 4) töötada koostöös liikmesriikidega välja üldsuse jaoks tõhusam ja läbipaistvam riskiteavitus

Konsultatsioonid sidusrühmadega

- KOM konsulteeris LR-dega, EFSA Nõuandva Koguga, EFSA teaduskomiteega, Euroopa sidusrühmade organisatsioonidega, kes esindavad põllumajandustootjaid, ühistuid, toiduainetööstust, jaemüüjaid, tarbijaid ja kodanikuühiskonda.
- KOM korraldas **avaliku konsultatsiooni** 23.jaanuar- 20.märts 2018 (küsimustik kõigi EL keeltes) Saadi 471 vastust, neist 318 üksikisikutelt ja 153 organisatsioonidelt
MEM korraldas eelnevalt infopäeva avaliku konsultatsiooni tausta ja eesmärkide selgitamiseks, kaasates erinevad huvitatud osapooled.
- Eelnõu teksti avaldamise järel kutsus MEM osapooli arvamust avaldama
Arvamused esitasid TTÜ, Eesti Toiduainetööstuse Liit, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud Eesti seisukohad

1. Eesti toetab EL toiduahela riskihindamisprotsessi läbipaistvamaks ja avalikkusele paremini mõistetavaks muutmist ning selle jätkusuutlikkuse tagamist. Eesti peab oluliseks, et seeläbi liikmesriikidele pandavad kohustused ja kaasnevad haldustoimingud oleksid proportsionaalsed soovitud eesmärgiga, ega tooks kaasa liigset halduskoormuse tõusu.
2. Eesti toetab ühtsete riskidest teavitamise põhimõtete kehtestamist, et suurendada riskiteavituse sidusust riskihindajate ja riskijuhtide seas.
3. Eesti toetab põhimõtet kaasata liikmesriike senisest enam EFSA juhtimise protsessi. Samas peame oluliseks, et säiliks EFSA sõltumatus.

Eesti seisukohtade ettepanekud

4. Eesti toetab põhimõtet, et liikmesriigid peavad senisest enam panustama EFSA teadustöösse. Eesti peab seejuures oluliseks, et liikmesriigilt nõutav panus oleks proportsionaalne riigi suurusega ning arvestaks riigis väljakujunenud teadussuundadega.
5. Eesti toetab põhimõtet muuta riskihindamisprotsess läbipaistvamaks, tagades siiski, et seeläbi ei kannataks oluliselt tööstuse konkurentsivõime ja huvi investeerida innovatsiooni.
6. Eesti peab õigeks EFSA-le volituste andmist andmete edastus- ja töötlusformaatide väljatöötamiseks.

Eelnõu arutelud EL Nõukogu ad hoc töögrupis juuni- oktoober 2018

Toimus 9 NK töögruppi

Eesisituja poolt esitatud kompromissteksti
ettepanekud

Edasine menetlus alaliste esindajate komitees
(Coreperis) ja Nõukogus

Euroopa Parlamendi raporti kavand eelnõu kohta
– raportöör Renate Sommer

Triloogid NK, EP, KOM

MAAELUMINISTEERIUM

Tänan!

Piret Priisalu
piret.priisalu@agri.ee